T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2024/377
KARAR NO : 2024/405
KARAR TR : 07/10/2024

ÖZET: Davacının zilyetliğinden çıktıktan sonra bulunarak davalı idareye teslim edildiği ileri sürülen ziynet eşyasının, davacıya iadesi istemiyle açılan davanın, ADLİYARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : Y. S.
Vekili : Av. B. Ç.
Davalı : Maliye Hazinesi

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili, müvekkilinin TEB Güneşli Çarşı Şubesi ... numaralı hesabına bağlı olarak ziynet eşyaları için kasa kiraladığını, yeni bir takım ziynet eşyasını kiralık kasaya koymak için gittiğinde, bir kısım ziynet eşyalarını sehven dışarıda unuttuğunu, banka tarafından kamera kayıtlarının incelendiğini ve müvekkilinin aranarak kasa kontrolünü yapmasının talep edildiğini ancak müvekkilinin fiziki kontrol yapmadan kayıp ziynet eşyasının olmadığını bankaya bildirdiğini; banka tarafından tespiti yapılan ziynet eşyalarının polis karakoluna teslim edildiğini, karakol tarafından ise mal müdürlüğüne teslim edilip darphaneye gönderildiğinin öğrenildiğini, müvekkiline ait ziynet eşyasının tarafına iadesi için müracaat edilmesine rağmen bu talebin reddedildiğini, ileri sürerek, 1 adet 4,76 gr alyans, 1 adet 5,46 gr alyans, 1 adet 7,51 gr yüzük, 1 adet 10,36 gr yüzük, 1 adet 7,37 gr yüzük, 1 adet 5,41 gr yüzük, 1 adet 5,02 gr yüzük, 1 adet 4,65 gr yüzük, 1 adet 2,25 gr yüzük, 1 adet 1,87 gr yüzük, 1 adet 2,67 gr küpenin temellük işleminin iptali ile ziynet eşyalarının mevcutsa aynen istirdadına, bunun mümkün olmaması halinde güncel bedeline karşılıkşimdilik 1.000 TL'nin tazminine karar verilmesi istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. İdari Yargıda

2. İstanbul 5. İdare Mahkemesi 26/09/2023 tarih ve E.2023/489, K.2023/2069 sayılı kararı ile, dava dilekçesinin konu ve netice-i talep kısımlarında yer alan, eşyaların aynen iadesi bunun mümkün olmaması durumunda eşya değerine karşılık 1.000 TL ödenmesi isteminin terditli bir istem olduğu, bu haliyle dava dilekçesinin 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 3. maddesine uygun şekilde düzenlenmediği gerekçesiyle, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 15. maddesinin 1. fıkrasının (d) bendi gereğince yeniden dava açılmak üzere dava dilekçesinin reddine karar vermiştir.

3. Davacı vekili bu kez yeni dilekçe ile, aynı maddi olaya dayanmak suretiyle Maliye Hazinesinin mülkiyetine geçmiş olan ve müvekkiline ait ziynetlerin temellüküne dair Maliye Hazinesi Bağcılar Mal Müdürlüğünün 08/12/2022 tarih ve 66043961 Tahsilat Nolu idari işlemin iptaliyle, halen Darphane ve Damga Matbaası Saymanlık Müdürlüğünde bulunan ziynet eşyasının davalı idareden alınarak müvekkiline aynen iadesi talebinde bulunmuştur.

4. **İstanbul 5. İdare Mahkemesi 08/11/2023 tarih ve E.2023/2409, K.2023/2562 sayılı kararı** ile, davanın 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 15/1-a maddesi uyarınca görev yönünden reddine karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir. Görevsizlik kararının ilgili kısmı şöyledir:

> *"... davacı tarafından, TEB Güneşli Çarşı Şubesi ... numaralı hesabına bağlı kasada yer alanziynet eşyalarından bir kısmını (1 adet 4,76 gr Alyans ,1 adet 5,46 gr Alyans ,1 adet 7,51 gr yüzük ,1 adet 10,36 gr yüzük, 1 adet 7,37 gr yüzük, 1 adet 5,41 gr yüzük, 1 adet 5,02 gr yüzük, 1 adet 4,65 gr yüzük, 1 adet 2,25 gr yüzük, 1 adet 1,87 gr yüzüki 1 adet 2,67 gr küpe) dışarda bırakarak kaybettiği ve eşyalarının Maliye Hazinesine geçtiği ileri sürülerek ziynet eşyalarının mal edinmesiişleminin iptali ile ziynet eşyalarının aynen istirdadına karar verilmesi istemiyle görülmekte olan davanın açıldığı anlaşılmıştır.*
>
> *Olayda; Mahkememizin ara kararları üzerine gönderilen Bağcılar Kaymakamlığı Mal Müdürlüğü'nün 13.07.2023 tarih ve 2313670 sayılı yazısı içeriğinden, ziynet eşyalarının nakde çevrilmediği, kıymet takdiri yapılarak Darphane ve Damga Matbaası Saymanlık Müdürlüğüne teslim edildiğibilgisinin verildiği görülmüştür.*

Tüm bu açıklamalar ışığında; dava konusunun, 2577 sayılı Yasanın 2/1 maddesinde belirtilen dava türleriyle ilgili olmadığı, Türk Medeni Kanununun 762-778 maddelerinde düzenlenen taşınır eşya mülkiyetine dair olduğu,kaybolmuş eşyayı bulanın idare olmasının ve eşyanın idarenin nezdindebulunmasının tek başına uyuşmazlığın İdare Mahkemeleri görev alanına girmesi için yeterli olmadığı, bu davanın Medeni Kanun hükümlerinin uygulanmasına ilişkin olması nedeniyle uyuşmazlığın adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Nitekim; Uyuşmalık Mahkemesinin 24.12.2018 tarih ve E:2018/833, K:2018/870 sayılı kararı da aynı yöndedir..."

5. Davacı bu kez, Maliye Hazinesi Bağcılar Mal Müdürlüğünün 08/12/2022 tarih ve 66043961 Tahsilat Nosu ile halen Darphane ve Damga Matbaası Saymanlık Müdürlüğünde bulunan ziynet eşyasının davalı idareden alınarak müvekkiline aynen iadesine, bunun mümkün olmaması halinde dava tarihindeki değerlerinin hesap edilerek, şimdilik 10.000 TL'nin en yüksek banka mevduat faizi ile birlikte davalıdan tahsiline karar verilmesi istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

B. Adli Yargıda

6. **Bakırköy 12. Asliye Hukuk Mahkemesi 29/04/2024 tarih ve E.2023/516, K.2024/174 sayılı kararı** ile, davada yargı yolunun caiz olmadığı, idari yargının görevli olduğu gerekçesiyle, 6100 sayılı HMK 114/1-b maddesi gereğince davanın usulden reddine karar vermiş ve bu karar kesinleşmiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"...Somut olayda, davacının kendisine ait olduğunu iddia ettiği ziynet eşyalarının idari işlem neticesinde Hazine'ye intikalinin yapıldığı, TMK kapsamında taşınır malın iadesine ilişkin hükümlerin somut ihtilafa tatbik olunamayacağı, dayanak idari işlem geçerliliğini koruduğu sürece adli yargıda eşyaların iadesi veya değerinin tazmini taleplerinin dinlenemeyeceği, aksi durumun adli yargıda, idari işlemin hukuka uygunluğunun denetlenmesi neticesini doğuracağı (Sakarya BAM 3. HD 2024/59 esas 2024/236 karar) anlaşıldığından eldeki ihtilafın çözümünde idari yargı görevli olduğundan davanın yargı yolunun caiz olmaması sebebiyle usulden reddine karar vermek gerekmiştir..."

7. Davacı vekilinin, 2247 sayılı Kanun'un 14. maddesine göre doğduğunu öne sürdüğü olumsuz görev uyuşmazlığının giderilmesi istemiyle başvurması üzerine, Bakırköy 12. Asliye Hukuk Mahkemesince dava dosyaları Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmiştir.

III. İLGİLİ HUKUK

8. 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun *"İdari dava türleri ve idari yargı yetkisinin sınırı"* başlıklı 2. maddesi şöyledir:

"1. (Değişik: 10/6/1994-4001/1 md.) İdari dava türleri şunlardır:

a) (İptal: Anayasa Mahkemesinin 21/9/1995 tarihli ve E:1995/27, K:1995/47 sayılı kararı ile; Yeniden Düzenleme: 8/6/2000-4577/5 md.) İdarî işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlâl edilenler tarafından açılan iptal davaları,

b) İdari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları,

c) (Değişik: 18/12/1999-4492/6 md.) Tahkim yolu öngörülen imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklar hariç, kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan her türlü idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin davalar.

2. İdari yargı yetkisi, idari eylem ve işlemlerin hukuka uygunluğunun denetimi ile sınırlıdır. İdari mahkemeler; yerindelik denetimi yapamazlar, yürütme görevinin kanunlarda ve Cumhurbaşkanlığı Kararnamelerinde gösterilen şekil ve esaslara uygun olarak yerine getirilmesini kısıtlayacak, idari eylem ve işlem niteliğinde veya idarenin takdir yetkisini kaldıracak biçimde yargı kararı veremezler.

3. (Mülga: 2/7/2018 - KHK-703/185 md.)"

9. 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun *"Bulunmuş Eşya"* ana başlığı altındaki *"Arama ve İlan"* başlıklı 769. maddesi şöyledir:

"Kaybedilmiş bir şeyi bulan kimse, malın sahibine, sahibini bilmiyorsa kolluk kuvvetlerine, köylerde muhtara bildirmek veya araştırma yapmak ve gerektiğinde ilân etmek zorundadır.

Bulunan şey önemli ölçüde değerli ise, her hâlde kolluk kuvvetlerine veya muhtara bildirmek gerekir.

Oturulan bir evde veya işyerinde ya da kamu hizmeti görülen yerde bir şey bulan kimse, bunu o yer sahibine veya kiracıya ya da kamu hizmeti görülen yerde denetim ve gözetim ile görevli olanlara teslim etmek zorundadır."

10. 4721 sayılı Kanun'un *"Mülkiyetin kazanılması, geri verme"* başlıklı 771. maddesi şöyledir:

"Bulunan şeyin maliki, ilân veya kolluk kuvvetlerine ya da muhtara bildirme tarihinden başlayarak beş yıl içinde ortaya çıkmazsa; bulan kimse, yükümlülüklerini yerine getirmiş olmak koşuluyla o şeyin

mülkiyetini kazanır.

Bulunan şey malikine geri verilirse, bulan kimse yaptığı giderlerin ödenmesini ve uygun bir ödül verilmesini isteyebilir.

Kaybedilmiş şey oturulan bir evde veya işyerinde ya da kamu hizmeti görülen yerde bulunmuşsa; o yerin sahibi, kiracı veya kurum, o şeyi bulan sayılır. Ancak bunlar ödül isteyemezler."

11. 4721 sayılı Kanun'un *"Kazandırıcı zamanaşımı"* başlıklı 777. maddesi şöyledir:

"Başkasının taşınır bir malını davasız ve aralıksız beş yıl iyiniyetle ve malik sıfatıyla zilyetliğinde bulunduran kimse, zamanaşımı yoluyla o taşınırın maliki olur.

Zilyetliğin irade dışı kaybedilmesi hâlinde zilyet, bir yıl içinde eşyayı ele geçirir veya açacağı bir dava yoluyla onu yeniden elde ederse kazandırıcı zamanaşımı kesilmiş olmaz.

Kazandırıcı zamanaşımı süresinin hesaplanmasında, kesilmesinde ve durmasında Borçlar Kanununun zamanaşımına ilişkin hükümleri kıyas yoluyla uygulanır."

12. 4721 sayılı Kanun'un *"Kaybedilmesi"* başlıklı 778. maddesi şöyledir:

"Taşınır mülkiyeti, malik tarafından terk edilmedikçe veya başkası tarafından kazanılmadıkça yalnız zilyetliğin kaybıyla sona ermez."

13. 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun *'Sebepsiz Zenginleşmeden Doğan Borç İlişkileri'* üst başlıklı, *"A. Koşulları"* ve *"I. Genel olarak"* başlıklı 77. maddesi şöyledir:

"Haklı bir sebep olmaksızın, bir başkasının malvarlığından veya emeğinden zenginleşen, bu zenginleşmeyi geri vermekle yükümlüdür.

Bu yükümlülük, özellikle zenginleşmenin geçerli olmayan veya gerçekleşmemiş ya da sona ermiş bir sebebe dayanması durumunda doğmuş olur."

14. 6098 sayılı Kanun'un *"B. Geri vermenin kapsamı"* ve *"I. Zenginleşenin yükümlülüğü"* başlıklı 79. maddesi şöyledir:

"Sebepsiz zenginleşen, zenginleşmenin geri istenmesi sırasında elinden çıkmış olduğunu ispat ettiği kısmın dışında kalanı geri vermekle yükümlüdür.

Zenginleşen, zenginleşmeyi iyiniyetli olmaksızın elden çıkarmışsa veya elden çıkarırken ileride geri vermek zorunda kalabileceğini hesaba katması gerekiyorsa, zenginleşmenin tamamını geri vermekle yükümlüdür."

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

15. Uyuşmazlık Mahkemesinin Kenan YAŞAR'ın Başkanlığında, Üyeler Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Seyfi HAN, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 07/10/2024 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, adli ve idari yargı yerleri arasında anılan Kanun'un 14. maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, adli ve idari yargı dosyalarının 15. maddede belirtilen yönteme uygun olarak davacı vekilinin istemi üzerine, son görevsizlik kararını veren mahkemece Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin işlemlerde herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

16. Raportör-Hâkim Arzu ÇETİNDERE ŞAŞI'nın davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ'nin ve Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra; gereği görüşülüp düşünüldü:

17. Dava, davacının rızası dışında zilyetliğinden çıktıktan sonra bulunarak davalı idareye teslim edildiği ileri sürülen ziynet eşyasının davacıya iadesi, bunun mümkün olmaması halinde bedelinin faizi ile birlikte davalıdan tahsili istemiyle açılmıştır.

18. Dosyanın incelenmesinden; davacının, TEB Güneşli Çarşı Şubesinde kasa kiraladığı, ziynet eşyalarını kasaya koymak için gittiğinde bir kısım ziynet eşyasını sehven dışarıda unuttuğu, banka tarafından kamera kayıtlarının incelendiği ve davacının aranarak kasa kontrolü yapmasının talep edildiği, davacının fiziki kontrol yapmadan kayıp eşyasının olmadığını bankaya bildirdiği; banka tarafından bulunup tespiti yapılan ziynet eşyasının Bağcılar İlçe Emniyet Müdürlüğüne teslim edildiği, Emniyet Müdürlüğü tarafından Bağcılar Mal Müdürlüğüne teslim edilen ziynetlerin, Mal Müdürlüğünce 08/12/2022 tarih ve 66043961 Tahsilat Nosu ile Darphane ve Damga Matbaası Saymanlık Müdürlüğüne verildiği; bilahare davacı tarafından, kendisine ait olduğu ileri sürülen ziynet eşyasının tarafına iadesi için davalı idareye

müracaat ettiği ancak bu talebin reddedilmesi üzerine, *1 adet 4,76 gr alyans ,1 adet 5,46 gr alyans, 1 adet 7,51 gr yüzük, 1 adet 10,36 gr yüzük, 1 adet 7,37 gr yüzük, 1 adet 5,41 gr yüzük, 1 adet 5,02 gr yüzük, 1 adet 4,65 gr yüzük, 1 adet 2,25 gr yüzük, 1 adet 1,87 gr yüzük, 1 adet 2,67 gr küpenin* davalı idareden alınarak aynen iadesine, bunun mümkün olmaması halinde dava tarihindeki değerleri hesap edilerek, faiziyle birlikte ödenmesine karar verilmesi istemiyle davanın açıldığı anlaşılmıştır.

19. Tüm bu açıklamalar ışığında; davacının idareye yaptığı başvuruya verilen cevabın idari işlem vasfı taşımadığı, davacının talebinin 2577 sayılı Kanun'un 2/1 maddesinde belirtilen dava türlerinden olmadığı, Türk Medeni Kanunu'nun 762-778 maddelerinde düzenlenen taşınır eşya mülkiyetine ilişkin bulunduğu, bu davada da yukarıda anılan Türk Borçlar Kanunu ve Türk Medeni Kanunu hükümlerinin uygulanması gerektiğinden, uyuşmazlığın adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

20. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Bakırköy 12. Asliye Hukuk Mahkemesinin 29/04/2024 tarih ve E.2023/516, K.2024/174 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Bakırköy 12. Asliye Hukuk Mahkemesinin 29/04/2024 tarih ve E.2023/516, K.2024/174 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

07/10/2024 tarihinde, OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan Vekili	Üye	Üye	Üye
Kenan	Doğan	Eyüp	Seyfi
YAŞAR	AĞIRMAN	SARICALAR	HAN

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Bilal
ARSLAN	BALLI	ÇALIŞKAN